MATERIAŁY VIII MIĘDZYNARODOWEJ NAUKOWI-PRAKTYCZNEJ KONFERENCJI

PERSPEKTYWICZNE OPRACOWANIA SĄ NAUKĄ I TECHNIKAMI – 2012

07 - 15 listopada 2012 roku

Volume 10

Pedagogiczne nauki

Przemyśl
Nauka i studia
2012

MATERIAŁY

VIII MIĘDZYNARODOWEJ NAUKOWI-PRAKTYCZNEJ KONFERENCJI

«PERSPEKTYWICZNE OPRACOWANIA SĄ NAUKĄ I TECHNIKAMI – 2012»

07 - 15 listopada 2012 roku

Volume 10
Pedagogiczne nauki

Przemyśl
Nauka i studia
2012

Wydawca: Sp. z o.o. «Nauka i studia»

Redaktor naczelna: Prof. dr hab. Sławomir Górniak.

Zespół redakcyjny: dr hab.Jerzy Ciborowski (redaktor prowadzący), mgr inż. Piotr Jędrzejczyk, mgr inż Zofia Przybylski, mgr inż Dorota Michałowska, mgr inż Elżbieta Zawadzki, Andrzej Smoluk, Mieczysiaw Luty, mgr inż Andrzej Leśniak, Katarzyna Szuszkiewicz.
Redakcja techniczna: Irena Olszewska, Grażyna Klamut.
Dział spredaży: Zbigniew Targalski

Adres wydawcy i redacji:
37-700 Przemyśl , ul. Łukasińskiego 7
tel (0-16) 678 33 19
e-mail: praha@rusnauka.com

Druk i oprawa:
Sp. z o.o. «Nauka i studia»

Cena 54,90 zł (w tym VAT 22%)

Materiały VIII Międzynarodowej naukowi-praktycznej konferencji «Perspektywiczne opracowania są nauką i technikami - 2012»
Volume 10. Pedagogiczne nauki.: Przemyśl. Nauka i studia - 64 str.

W zbiorze ztrzymają się materiały VIII Międzynarodowej naukowi-praktycznej konferencji
«Perspektywiczne opracowania są nauką i technikami - 2012».
07 - 15 listopada 2012 roku po sekcjach: Pedagogiczne nauki.

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Żadna część ani całość tej publicacji nie może być bez zgody
Wydawcy – Wydawnictwa Sp. z o.o. «Nauka i studia» – reprodukowana,
Użyta do innej publikacji.

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektyw autorów, 2012
© Nauka i studia, 2012

SPIS

PEDAGOGICZNE NAUKI

METODYCZNE PODSTAWY WYCHOWAWCZEGO PROCESU

Абсатова М.А., Бейсенова М. Особенности формирования социальной компетентности личности 3
Давыдова М.В. Преемственность дошкольного и начального образования в здоровьесберегающей деятельности педагогов, детей и родителей 7
Гауриева Г.М. Межкультурная коммуникация в учебном процессе 11
Матухин Д.Л. Теоретико-методологические задачи акмеологии 14
Глазырина Т.Н., Кушнир М.П. Отражение проблемы экологического воспитания младших школьников в государственных документах Республики Казахстан 17
Гуцул І.А. Видавнича діяльність художньо-промислової школи В.Гагенмейстера у Кам'янці-Подільському (поч.XIX ст.) 20
Кожевникова Л. Духовное и физическое развитие будущего современного педагога 24
Абеуова А.А. Психологические особенности темперамента и его учет в учебно-воспитательном процессе 31
Ухарцева И.Ю., Суворова Е.Н. Предметная студенческая олимпиада как инновационное направление современного высшего образования 34
Егурцева Н.В. Дополнительное образование – его призвание и возможности 36
Войтик Т.Н. Вопросы готовности участников образовательного процесса к социальному принятию людей с ограниченными возможностями здоровья 40
Кашкаров А.П. Роль библиотек в новом информационном обществе: несколько эффективных примеров 44
Шумилова О.С. Идея свободного воспитания Л.Н.Толстого 48

STRATEGICZNE KIERUNKI REFORMOWANIA SYSTEMU WYKSZTAICENIA

Грибан Г.П., Ткаченко П.П., Денисовець А.П., Ободзінська О.В., Скорий О.С., Пантус О.О., Плотіцин К.В., Пилипчук П.Б., Сметанникова Т.В. Формування духовності в студентів у процесі занять фізичною культурою і спортом 51
Еныгин Д.В. Западная Европа – истоки системы образования, реформы XX века 54
Сидоренко В.В. Удосконалення мовленнєвої техніки вчителя української мови і літератури в умовах післядипломної педагогічної освіти 56
Денисова Л.Е., Чальян Л.Н. Новое в содержании высшего профессионального образования в условиях модернизации 59

STRATEGICZNE KIERUNKI REFORMOWANIA SYSTEMU WYKSZTAICENIA

К. пед. н. Грибан Г.П., Ткаченко П.П., Денисовець А.П., Ободзінська О.В., Скорий О.С., Пактус О.О., Плотіцин К.В., Пилипчук П.Б., Сметанникова Т.В.

Житомирський національний агроекологічний університет

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ В СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

Актуальність дослідження проблеми духовного розвитку студента в процесі активних занять фізичною культурою і спортом визначається, з одного боку, соціальними умовами в яких знаходиться студент, а з другого – вимогами системи освіти і виховання, де важливо виділити внутрішні та зовнішні детермінанти духовного розвитку особистості. Фізична культура і спорт як складові частини загальної системи освіти і виховання покликані формувати всебічно і гармонійно розвинену особистість майбутнього фахівця, здатного приймати новаторські рішення і активно проводити їх в життя.

Сім'я, школа, навчальні заклади, засоби масової інформації, спортивні об'єднання і клуби рекламують різноманітні і відмінні одну від одної фізкультурно-оздоровчі та розважальні цінності. Пошуки студентами своєї індивідуальності і соціального статусу в фізкультурно-оздоровчій діяльності ускладнюються великим вибором, що поєднується з динамізмом, новизною, а досить часто новими умовами, в яких протікає освітньо-виховний процес. Студентська молодь зазнає також впливу різних соціальних тенденцій, що позначається на формуванні її ціннісних орієнтацій, потреб, духовності і поведінки.

Численні дослідження свідчать про те, що у посттоталітарному суспільстві значна частина молоді, з одного боку, втрачає орієнтацію на колишні ідеали, піддає їх сумніву, або взагалі їх відкидає, а з другого – не має тих ідейних орієнтирів, яких бажала б досягти. За цих умов проблема прилучення молоді до скарбниці загальнолюдської моралі, пріоритетних цінностей життя є найголовнішою [2, с. 46].

Підвищення рівня духовності студентської молоді, вдосконалення її культури, освідченості, фізичного розвитку і зміцнення здоров'я є необхідною умовою формування особистості, подальшого зміцнення духовних основ сучасного життя, подолання негативних явищ, що знайшли відображення у девальвації соціальних і моральних цінностей, падінні інтересу до громадських справ, проявах бездуховності й скептицизму, в тому числі і у сфері фізичної культури та спорту.

Духовність людини – складне і багатогранне явище. Одну з його граней складають бажання, прагнення, зусилля особистості до самовдосконалення протягом усього життя. Набуття знань, розуміння подій, зрушення емоційно-чуттєвих станів не лише сприяють наснаженню змістом її існування, але націлюють на виявлення власних потенцій, з'ясування меж своїх можливостей [2, с. 44]. При аналізі феномена духовності необхідно розрізняти поняття «духовність» і «духовна культура» [1, с. 8]. Духовність можна розглянути як обсяг реальних духовних надбань особистості студента. Духовна культура включає в свій обсяг рівень розвитку духовних надбань та все багатство виявлення їх форм.

Торкаючись ролі фізичної культури та спорту в розвитку інтересів до здорового способу життя і формування на цій основі духовності, необхідно усвідомлювати: система цінностей, що складається у студентському середовищі, через певний відрізок часу може стати основною в суспільстві, ядром його культури і розвитку. В той же час необхідно визнати, що світоглядні, морально-правові, етико-психологічні та педагогічні аспекти даної проблеми тільки почали усвідомлюватись у практиці фізичного виховання та спорту, а розробка відповідних фізкультурно-оздоровчих технологій лише зараз знаходить своє практичне застосування.

Аналіз проблем духовного розвитку та духовного життя студентів багато у чому залежить від особливостей підходу до визначення поняття «духовність». Велике розмаїття визначень духовності зумовлене передусім об'єктивною багатозначністю культури та побуту. Кожна з наук, що вивчає питання духовності, виходячи із свого предмета дослідження, виявляє ті аспекти, що потрапляють у спектр розгляду певної науки.

Духовність особистості передбачає зміни не її натури, тілесності, а інтелектуальної сфери, моральних якостей, світоглядних позицій та орієнтацій. Виходячи з цього, процес занять фізичною культурою та спортом студента, окрім спеціальних завдань, має виховувати і розвивати потреби до здорового способу життя, мотиваційно-ціннісне ставлення до засобів фізичної культури, ціннісних орієнтацій та формування фізкультурно-оздоровчої компетентності. Ставлення студента до здорового способу життя як вищої цінності пов'язане з розумінням унікальності свого власного життя та життя інших людей. В той же час, студентському середовищу притаманні такі соціальні явища як куріння, вживання алкоголю, наркоманія, токсикоманія, ігроманія, інтернет-залежність тощо.

Проведені дослідження серед студентів ЖНАЕУ також підтверджують, що 32,4 % чоловіків і 14,9 % жінок курять. Якщо на першому курсі серед чоловіків курило 29,5 %, то надалі ця цифра значно зростає і становить на третьому курсі 40,0 %. У жінок найбільше зловживають курінням першокурсниці.

Серед студентів-чоловіків різних навчальних відділень більше всіх курять студенти спеціального навчального відділення – 37,7 %, за ними йдуть студенти основного відділення – 32,5 % і 27,1 % – спортивного відділення. У жінок спостерігається зворотна картина: найбільше зловживають курінням студентки

спортивного навчального відділення – 18,4 %, основного – 14,6 % і спеціального – 13,4 %. Негативним прикладом для студентів спортивного відділення є куріння серед викладачів, тренерів, суддів, організаторів спортивних заходів та найбільш авторитетних у командах спортсменів, а також спотворена думка про те, що куріння позитивно впливає на зменшення зайвої ваги тіла.

Досить широко розповсюджене в студентському середовищі вживання алкогольних напоїв. Серед студентів I курсу як серед чоловіків (2,9 %), так і серед жінок (1,0 %) практично кожен день вживають алкоголь, 5,9 % чоловіків і 2,4 % жінок вживають алкоголь 2–3 рази в тиждень, 26,1 % чоловіків та 13,7 % жінок – один раз в тиждень, 66,0 % – дуже мало і тільки у свята. Тільки 7,1 % студентів-чоловіків і 12,2 % жінок не уживають алкогольні напої. Дослідження показують, що серед студентів-спортсменів ведеться недостатня робота щодо вивчення шкідливого впливу вживання алкогольних напоїв на досягнення спортивних результатів та збереження здоров'я.

Серед студентської молоді має місце також вживання наркотиків. Характерною особливістю є вживання наркотиків студентами-чоловіками I курсу, чого не було виявлено серед даного контингенту студентів II–IV курсів. Даний факт дає підстави стверджувати, що ще до вступу у ВНЗ вони вже вживали наркотики. З другого курсу йде залучення також і студенток до вживання наркотиків, що становить на IV курсі 2,4 %. Отримані дані підтверджують, що 5,9 і 2,2 % студентів вказали на те, що вживають або пробували наркотики; 6,3 і 2,4 % впевнено знають їх дію, що свідчить також про те, що студенти вживають або пробували наркотики і відчули на собі їх дію.

Розглядаючи поведінку студента, йдучи шляхом його формування і виховання засобами фізичної культури та спорту, можна стверджувати, що його духовна сфера включає стійкі об'єктивні та суб'єктивні соціальні якості, що виникають і розвиваються в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності та соціального середовища. Позитивними духовними цінностями, ціннісними орієнтаціями у сфері фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності студентів є: піклування про збереження і зміцнення власного здоров'я, покращання фізичного розвитку і фізичної підготовленості, дотримання норм і принципів здорового способу життя тощо. Від ціннісних орієнтацій студента залежить його цілеспрямованість, життєва активність або, навпаки, пасивність. Розвинута система ціннісних орієнтацій у студентів спонукає їх до оздоровчих дій, дотримання здорового способу життя і підвищує їх соціальну активність.

У сфері фізичного виховання духовні цінності студентів можуть проявлятися як: 1) загальногуманістичні (краса, добро, знання, уміння); 2) індивідуальні (інтереси, погляди, бажання, духовні ідеали, які є гідними для наслідування). У сукупності ці психічні утворення становлять духовні ціннісні орієнтації особистості, які є однією з форм прояву духовності під час активних занять фізичною культурою та спортом.

За сприятливих умов цінності орієнтації в сфері спортивної діяльності можуть трансформуватися в духовні потреби, тобто в систему мотивів особистості, яка спонукає до пізнавальної, естетичної, комунікативної діяльності. Спортивна діяльність може бути спрямована не тільки на досягнення максимальних спортивних досягнень, а спрямована на задоволення потреб у спілкуванні, естетичному задоволенні, любові до здорового способу життя, повазі до інших, відстоювання честі свого колективу, виступати як специфічний інструмент регулювання суспільного розвитку особистості тощо.

Досліджуючи духовність в сфері фізичної культури та спорту можна констатувати, що духовність – це не просте відзеркалювання матеріального буття системи фізкультурно-оздоровчої діяльності, а складна інтеграція великих інформаційних масивів, що сформувалися у процесі історичного розвитку людини. З усього масиву інформації щодо фізичної культури, духовність відображає загальнолюдські риси соціальних стосунків між людьми, основні принципи моралі.

Література:

1. Білодід Ю.М. Духовність українства / Ю.М. Білодід // Духовність українства : Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Житомир, 1998. – С. 7-10.

2. Княжук О.П. Інтуіція у вимірах духовності людини / О.П. Княжук // Духовність молодої людини: Матер. межрегіонал. наук.-практ. конф. – Житомир, 1997. – С. 44-50.

Еныгин Дмитрий Викторович

к.пед.н., старший преподаватель кафедры педагогического мастерства учителей начальных классов и воспитателей дошкольных учреждений Института педагогики, психологии и инклюзивного образования Республиканского высшего учебного заведения «Крымский гуманитарный университет» (г. Ялта)

ЗАПАДНАЯ ЕВРОПА – ИСТОКИ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ, РЕФОРМЫ XX ВЕКА

Страны Западной Европы пережили долгую историю становления. Такой же путь прошла и их система образования. К этим странам относятся Франция, Испания, Португалия, Италия, Германия, Австрия, Швейцария, Бельгия, Люксембург, Нидерланды и Великобритания. Практически все эти страны являются членами Евросоюза. На разных уровнях эти страны пытаются придать единый дух своим системам образования, объединяя их в один комплекс, именуемый глобальным образовательным комплексом.